

Mikor rendelhető el pótbefizetés egy cég életében?

A Kúria által nemrég vizsgált esetben egy társaság taggyűlése pótbefizetést rendelt el a megelőző év beszámolójában kimutatott negatív adózott eredmény fedezésére, amely taggyűlési határozatot az egyik tag azonban megtámadta és kérte annak hatályon kívül helyezését.

Érvelése szerint ugyanis pótbefizetés nem rendelhető el, ha a társaság rendelkezik olyan szabad eredménytartalékkal, amelynek terhére a veszteség elszámolható, hiszen ebben az esetben nem áll fenn a pótbefizetés előírásának azon feltétele, miszerint akkor rendelhető el, ha a veszteség máshogyan nem fedezhető, a cég működőképessége másként nem biztosítható.

A határozatot meghozók fő érvelése ezzel szemben az volt, hogy a társaság tagjainak módjában áll mérlegelni, hogy a veszteséget milyen forrásból kívánják fedezni, azt az eredménytartalékból teszik, azaz a társaság a korábbi nyereséges működéséből képződő eredményből, tehát a saját vagyonából, vagy külső forrásból, pótbefizetés útján fedezik.

Az ügyben eljáró bíróságok eltérően ítélték meg azt a jogkérdést, hogy a társaság éves beszámolójának adatai figyelembevételével, az abban kimutatott negatív adózott eredmény a Ptk. pótbefizetést lehetővé tevő szabályai szerinti olyan veszteségnek minősül-e, amelynek fedezésére a taggyűlési határozat jogszerűen kötelezte a tagokat pótbefizetés teljesítésére?

A kérdés megválaszolása kapcsán a joggyakorlatban alkalmazott kikristályosodott elv mellett, miszerint kizárt a taggyűlési határozat felülvizsgálata során a gazdasági-célszerűségi vizsgálat, felmerült a társaság és a tag vagyonának az elkülönülésének alapelvi szintű védelme is.

A jogerős döntésben, majd a Kúria által is megerősítetten kimondásra került, hogy a gazdasági-célszerűségi vizsgálat kizártsága nem azt jelenti, hogy a jogszabály által a pótbefizetés feltételeként megkívánt veszteség megléte értékelésekor nem vehető figyelembe a cég vagyoni helyzete, likviditása, fizetőképessége.

A pótbefizetés jogintézményének céljából, rendeltetéséből és annak kivételes jellegéből levezetésre került, hogy a pótbefizetés nem tőkeemelés, hanem a tőke pótlása a veszteségek fedezése, a felszámolás elkerülése érdekében. A Ptk. vonatkozó szabályaiból is az következik, hogy pótbefizetés előírására csakis kivételes helyzetben a tényleges veszteség pótlására, annak erejéig kerülhet sor, a társaság további működésének biztosítása céljából.

Ennek megfelelően a Kúria a határozatot megtámadó tagnak adott igazat és kimondta, hogy a pótbefizetés taggyűlési határozattal történő elrendelésére **csak akkor kerülhet sor, ha a társaság vagyona, saját tőkéje nem nyújt fedezetet a veszteségeire, ha a saját tőke olyan mértékben csökken**, amely veszélyezteti a társaság fizetőképességét, üzletszerű gazdasági tevékenysége folytatását, további működését.

Ezen megállapítás legfőbb indoka, hogy a társaság a tagjaitól elkülönült önálló jogalanyisággal rendelkezik, amely egyúttal a társaság és a tag vagyonának az elkülönülését is jelenti és egy-egy üzleti év átmeneti veszteségének taggyűlési határozattal történő finanszírozása elrendelésének lehetősége ellentétes lenne a tag korlátozott felelősségével és a pótbefizetés intézményével történő visszaéléshez is vezethetne.